

**NUSIKALTIMŲ IR KITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROJEKTŲ
(PROGRAMŲ)
KONKURSO DALYVIŲ PARAIŠKA**

**BENDRUOMENINĖ POLICIJOS VEIKLA: BENDRUOMENĖS IR POLICIJOS
BENDRADARBIAVIMAS, PREVENCINĖS INICIATYVOS SIEKIANT UŽTIKRINTI
VISUOMENĖS SAUGUMĄ IR VIEŠĄ TVARKĄ.**

1. Projekto pavadinimas: „Saugios aplinkos kūrimas ir bendruomenės teisėtvara“.

2. Projekto rengėjo (rengėjų) pavadinimas, adresas, telefonai, el. pašto adresas, banko sąskaita:

Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių rajono policijos komisariatas,
Adresas: A. Mickevičiaus g. 23, LT-57174, Kėdainiai; telefonas: 8 347 54 213; faksas: 8 347 54 212; elektroninis paštas: kedainiai.rpk.bd@vrm.lt; banko sąskaita: LT48 7300 0100 0223 6303.

3. Informacija apie projektą:

3.1. esamos situacijos (problemos) analizė:

Policija neužtikrins visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos be bendruomenės pagalbos, palaikymo ir tarpusavio bendradarbiavimo. Kiekvieną dieną rajone įvyksta teisės pažeidimų ir nusizengimų, todėl yra svarbu surasti tinkamas priemonės, padėsiančias užkirsti kelią. Policija negali būti „visur ir visada“, bet yra žmonės, kurie visada yra šalia. Policijai palaikant gerus ryšius su bendruomene, visada galima tikėtis jos pagalbos. Gyventojai, jei norės, gali daug ką girdėti ir daug ką matyti.

Bet kuriuo atveju sėkmingai policijos ir bendruomenės veiklai ir bendradarbiavimui užtikrinti būtinas pagrindinių joje dalyvaujančių subjektų – **policijos, savivaldos ir visuomenės** – suinteresuotumas ir iniciatyva. Kuris iš šių partnerių turėtų būti aktyviausias, nėra esminis klausimas, svarbu, kad visi jie aktyviai įsitrauktų. Įprasta, kad policija, seniūnija rūpinasi gyventojų saugumu, tačiau ar šie veiksmai bus sėkmingi, jeigu pati bendruomenė nebus aktyvi, nejaus poreikio ar nesupras tokios veiklos svarbos? Kita vertus, ar visada valstybės, savivaldos institucijų atstovai yra pasirengę pagelbėti įgyvendinant bendruomenės iniciatyvas? Akivaizdu, kad sėkmė priklausys nuo daugelio objektyvių ir subjektyvių veiksnių. Galbūt todėl jos plėtra kol kas nėra tokia greita ir masiška, kaip norėtusi.

Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių rajono policijos komisariatas glaudžiai bendradarbiauja su Kėdainių rajono savivalda. Vienas iš tokio bendradarbiavimo pavyzdžių – nuo 2003 metų pradėta įgyvendinti **tęstinė prevencinė programa „Saugios aplinkos kūrimas ir bendruomenės teisėtvara“**, kurią remia Kėdainių rajono savivaldybė. Ja siekiama viešinti bendruomenės saugumo idėjas, skatinti bendruomenės burtis į Saugios kaimynystės grupes, diegti savisaugos ir turto apsaugos įgūdžius, skiepyti nepakantumą blogiui, teisiškai šviesti visuomenę, užtikrinti žmonių saugumą.

Policija ne tik imasi iniciatyvos organizuojant susitikimus seniūnijose, bet ir skatina pačią bendruomenę įsitraukti į saugios aplinkos formavimą. Kėdainių rajonas pasižymi gausiu bendruomenių skaičiumi, jų rajone – **53**. Susitikimų metu apylinkės inspektorius kalba, kad bendruomenės organizuojami renginiai apimtų ne tik aktyvius asmenis, bet įtrauktų ir pažeidžiamų grupių asmenis. Užmegzti ir išlaikyti kontaktus nepakanka vieno – dviejų susitikimų. Kur kas efektyviau – dažnesni, neutralūs, nešališki susitikimai. Tik bendruomenei sustiprėjus ir atsiradus dialogui galima kartu kurti saugią aplinką.

Kėdainių rajono policijos komisariato aptarnaujamoje teritorijoje veikia **20 Saugios kaimynystės grupių**. Svarbi Saugios kaimynystės steigimo stadija – bendradarbiavimo susitarimas. Svarbu, kad

tam būtų tinkamai pasiruošta iš anksto. Tik tarpusavyje susitarę gyventojai įsteigia Saugios kaimynystės grupę. Yra paruošti bendradarbiavimo protokolų pavyzdžiai. Juos pasirašo Saugią kaimynystę steigianti bendruomenė, policijos pareigūnas, seniūnijos atstovas. Kiekviena šalis, pasirašydama sutartį, prisiima išipareigojimus, kurių vykdymas padeda visoms šalims geriau siekti bendrų tikslų. Saugios kaimynystės nariai prižiūri ir stebi kaimyno namus ir turtą, stebi įtartinus asmenis ar veiklą, svetimus žmones savo kaimynystėje, nematytus automobilius, pastatytus prie kaimyno namų ir kt. Parama yra konkreti ir reali.

Atsižvelgiant į situaciją konkrečioje seniūnijoje bei atlikus kaimo vietovėse analizę buvo numatytos prevencinės priemonės. Daug dėmesio buvo skiriama gyventojams aktualių problemų sprendimui. Tam, kad būtų užtikrintas visuomenės saugumas ir viešoji tvarka bei tinkamai organizuota policijos veikla, apylinkės inspektoriumi būtina dažniau lankytis seniūnijoje, kryptingai įtraukiant į šį darbą policijos rėmėjus, skatinti bendras priemones su aktyviais bendruomenių nariais, seniūnijų aktyvu. Apylinkės inspektoriumi galimybės didžiąja dalimi priklauso ne tik nuo profesionalumo, bet ir nuo žmonių nusiteikimo padėti. Tarpusavio pasitikėjimas ir bendradarbiavimas gerina policijos darbą ir didina bendruomenės saugumo jausmą. Atsižvelgiant į nusikalstamų veikų kaimo vietovėse analizę bei padidintos rizikos grupės asmenų gyvenamąsias vietas, 2-3 kartus savaitėje buvo organizuotos bendros priemonės.

Pareigūnai vykdo švietėjišką veiklą dėl Saugios kaimynystės, ragina gyventojus padėti vieni kitiems, keistis informacija. Pagrindinis tikslas - propaguoti Saugią kaimynystę ir siekti aktyvesnio policijos, savivaldybės, vietos bendruomenių didesnio dalyvavimo kuriant saugią aplinką Kėdainių rajone. Susitikimų metu įteikiamos apylinkės inspektoriumi vizitinės kortelės, nurodomi mobilaus telefono numeriai, dalijami lankstinukai, kita informacinė medžiaga.

Kad į bendruomenę susibūrę gyventojai gali nuveikti daug, rodo ne vienas gražus pavyzdys. Labūnavos bendruomenės gyventojai Saugios kaimynystės principus nutarė įgyvendinti savo gyvenvietėje. Pagal sudarytą grafiką tamsiu paros metu bendruomenės vyrai važinėjo po seniūnijos kaimus ir stebėjo ar prie pastatų nesisukioja įtartini asmenys. Šiose vietovėse nebuvo neužregistruota nei vienos vagystės.

Kitas geras pavyzdys - kaip pati Krakių bendruomenė ėmėsi spręsti viešosios tvarkos užtikrinimo klausimus ir savo iniciatyva įrengė vaizdo stebėjimo kameras miestelio centre.

Kad saugumas - pačių gyventojų rankose, iliustruoja dar vienas atvejis. Dotnuvos seniūnijos bendruomenė, sutvarkė vandens telkinio pakrantę bei aplinką, kartu su gyvenvietės jaunimu įrengė paplūdimio aikštelę. Gyventojai išsijudino. Suburtą vietos bendruomenę neramino prekyba alkoholiniais gėrimais bei girtų asmenų daromi nusižengimai. Jie kreipėsi į rajono savivaldybę dėl alkoholio prieinamumo ribojimo.

Siekiant skatinti Kėdainių rajono bendruomenės iniciatyvą telkiant gyventojus kurti saugią aplinką, bendradarbiauti su policija, mažinti nusikalstamumą, 2011 metais buvo skelbtas konkursas „Saugi seniūnija - saugus Kėdainių rajonas 2011“, „Geriausias (-ia) apylinkės inspektorius (-ė) 2011“. Saugiausia seniūnija 2011-aisiais buvo Krakių seniūnija. Jos seniūnui Jonui Dalbokui įteiktas sieninis laikrodis, kuriame pažymėta, kad laiką jis skaičiuos saugiausioje rajono seniūnijoje. Viešosios policijos skyriaus Prevencijos poskyrio vyresnysis postinis Vitalius Masiliūnas buvo pripažintas geriausiu 2011-ųjų metų apylinkės inspektoriumi, jam įteikta atminimo dovana.

Iki šiol atlikti bendri darbai rodo, kad einama teisinga kryptimi, kad bendradarbiavimas visuomenės saugumo užtikrinimo srityje yra rezultatyvus.

3.2. tikslas;

Tikslas – įtraukiant vietos bendruomenę užtikrinti visuomenės saugumą ir viešąją tvarką.

3.3. uždaviniai;

1. Skleisti Saugios kaimynystės idėjas ir inicijuoti Saugios kaimynystės grupių kūrimą.
2. Pasitikėjimo apylinkės inspektorium didinimas konkrečioje vietos bendruomenėje.
3. Gyventojų saugumo gyvenamosiose vietovėse užtikrinimas.
4. Glaudesnis policijos ir gyventojų bendradarbiavimas sprendžiant atsirandančias bendruomenėse problemas.

3.4. priemonės;

1. Apklausų organizavimas seniūnijose.
2. Susitikimai su gyventojais ir Saugios kaimynystės grupių steigimas (susitikimai rajono seniūnijose, akcentuojant Saugios kaimynystės svarbą).
3. Visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimas (Vasaros, Joninių šventės, Šėtos, Dotnuvos, Truskavos miestelių šventės, poilsio renginiai).
4. Prevencinės priemonės, skirtos užtikrinti vienkiemių gyventojų bei vienišų žmonių saugumą.
5. Aktyvus bendruomenės narių teisinis švietimas (informacija apie būsto apsaugą, apsaugos priemonių taikymą ir turto draudimą; kaip išvengti situacijų, kuriuose netapti auka, kaip apsaugoti savo namą ar automobilį, kaip pasielgti pavojingose situacijose).
6. Patruliavimas seniūnijose („Vasara“, „Ganiava“).
7. Konkursų „Saugi seniūnija – saugus Kėdainių rajonas“, „Geriausias (-ia) apylinkės inspektorius (-ė) 2011“ organizavimas.
8. Informacinių stendų rengimas ir atnaujinimas.
9. Vertingų daiktų žymėjimo akcijos.
10. Organizuotos ir prarastos akcijos, prevencinės priemonės („Judrioji Europos savaitė“, „Būk matomas kelyje“, „Saugus ratas“).
11. Lipdukų ir lankstinukų gamyba ir dalijimas.

3.5. vykdymo trukmė, tęstinumas:

Tęstinė prevencinė programa „Saugios aplinkos kūrimas ir bendruomenės teisėtvara“ pradėta įgyvendinti 2003 metais. Ji vykdoma nepertraukiamai, gautas finansavimas ir 2012 metams.

3.6. vykdytojai;

1. Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių rajono policijos komisariato pareigūnai.
2. Kėdainių rajono savivaldybių seniūnijų darbuotojai (seniūnas, seniūnaičiai, socialiniai darbuotojai).
3. Policijos rėmėjai.

3.7. dalyviai (tikslinė grupė):

Kėdainių rajono gyventojai.

3.8. vykdymo vieta:

Programa įgyvendinama Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje.

3.9. partneriai, rėmėjai;

Kėdainių rajono savivaldybė, adresas: J. Basanavičiaus g. 36, Kėdainiai;

Dotnuvos seniūnija, adresas: Vilties g. 19, Dotnuva;

Gudžiūnų seniūnija, adresas: Dotnuvėlės g. 1, Gudžiūnai;

Josvainių seniūnija, adresas: Kėdainių g. 9, Josvainiai;

Krakių seniūnija, adresas: Vilniaus g. 18, Krakės;

Pelėdnagių seniūnija, adresas: V. Koncevičiaus g. 6, Pelėdnagai;

Pernaravos seniūnija, adresas: Pernaravos k., Pernarava;

Surviliškio seniūnija, adresas: Kėdainių g. 29, Surviliškis;

Šėtos seniūnija, adresas: Kėdainių g. 1, Šėta;

Truskavos seniūnija, adresas: Liepų g. 2, Truskava;

Vilainių seniūnija, adresas: Parko g. 6, Vilainiai;

Kėdainių miesto seniūnija, adresas: S. Jaugelio Telegos g. 2, Kėdainiai;

Kėdainių rajono seniūnijų bendruomenių centrai;

Visuomeninė konsultacinė policijos taryba, adresas: A. Mickevičiaus g. 25, Kėdainiai;

Šaulių sąjungos Kėdainių P. Lukšio kuopa, adresas: Radvilų g. 20, Kėdainiai;

Kėdainių dekanatas, adresas: Radvilų g. 10, Kėdainiai.

Informaciniai rėmėjai:

Rajono žiniasklaida.

3.10. sąmata: 32 200 Lt;

Eil. Nr.	Pavadinimas	Suma litais
1.	Automobilių, skirtų policijos pareigūnams operatyviai reaguoti į pranešimus apie nusikalstamas veikas bei vykdyti prevencinę veiklą, nuoma	20 700
2.	Transporto eksploatavimo išlaidos visoms programoje numatytoms priemonėms vykdyti	2 300
3.	Teisės pažeidimų prevencija, įvykdytų nusikaltimų tyrimas	5 000
4.	Teisinių žinių viktorina – konkursas „Temidė“	1 000
5.	Atvirų durų diena	600
6.	Saugaus eismo konkurso „Saugokime jaunas gyvybes keliuose“ („Saugus ratas“, „Šviesoforas“) organizavimas	600
7.	Teisės pažeidimų prevencija ugdant nepilnamečių tinkamo elgesio normas ir užtikrinant rizikos grupės vaikų užimtumą	1500
8.	Informacinės medžiagos gamyba	500
	Iš viso:	32 200

3.11. rezultatai:

Kiekybiniai:

Vykdam šią programą buvo organizuota 110 susitikimų su gyventojais, 78 susitikimai vyko policijos pareigūnų iniciatyva, 32 - bendruomenės iniciatyva. Susitikimuose iš viso dalyvavo 675 žmonės. Kalbėta apie aktualias kiekvienai bendruomenei problemas, akcentuota Saugios kaimynystės svarba, gyventojai buvo skatinti burtis į Saugios kaimynystės grupes.

Organizuoti 99 reidai siekiant užtikrinti vyresnio amžiaus žmonių saugumą. Lankyti atokesnėse kaimo vietovėse gyvenantys asmenys, jiems pateikta informacija apie jų apylinkę aptarnaujantį apylinkės inspektorių, žmonės skatinti būti atsargiais, neįsileisti į namus nepažįstamų asmenų, ypač saugotis telefoninių sukčių, kurie išvilioja gyventojų santaupas.

Per 2011 metus organizuota 15 susitikimų su valstybinių ir savivaldos institucijų atstovais, 6 vyko policijos pareigūnų iniciatyva, 9 - institucijų iniciatyva.

Dalyvauta 23 kartus viešosios tvarkos užtikrinime.

Kėdainių rajone yra 95 policijos rėmėjai. 2011 m. policijos pareigūnams talkino 58 policijos rėmėjai, jie išdirbo 1036 valandas.

Įrengtos 4 vaizdo stebėjimo kameros.

Atnaujinta 10 informacinių stendų.

Pažymėta 19 daiktų.

Kokybiniai:

2011 m. kovo - balandžio mėnesiais policijos pareigūnai lankėsi 11 seniūnijų, kuriose buvo organizuojami susitikimai su seniūnijos aktyvu. Jų metu žmonės supažindinti su kriminogene situacija rajone ir kiekvienoje seniūnijoje, gyventojai raginami kurti Saugios kaimynystės grupes. Pateikta informacinė medžiaga. Supažindinti su konkursu „Saugi seniūnija - saugus Kėdainių rajonas“, „Geriausias (-ia) apylinkės inspektorius (-ė) 2011“, Geriausias (-ia) nepilnamečių reikalų pareigūnas (-ė) 2011“ nuostatais.

2011 m. gegužės 13 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-157 buvo sudaryta Visuomeninė konsultacinė policijos taryba Kėdainių rajono savivaldybės tarybos kadencijos

laikotarpiui. 2011 m. lapkričio 22 d. Kėdainių rajono policijos komisariatai vyko Visuomeninės konsultacinės policijos tarybos posėdis. Jame pristatyta programa „Saugios aplinkos kūrimas ir bendruomenės teisėtvara“ 2012 metams. Visuomeninės konsultacinės policijos tarybos nariai palankiai įvertino tęstinę programą „**Saugios aplinkos kūrimas ir bendruomenės teisėtvara**“ ir nutarė pritari 2012 metams parengtai programai.

Įgyvendinus šią programą bendruomenės nariai gavo išsamią informaciją apie policijos vykdomas funkcijas saugios aplinkos kūrimo procese, jie buvo supažindinti su Saugios kaimynystės idėjomis ir jų praktiniu taikymu. Programos įgyvendinimo metu buvo suteikta reikiama informacija programos vykdytojams. Pagerėjus kontaktams tarp policijos bei bendruomenės atstovų, žymiai pagerėjo ir apsikeitimo informacija kokybė, policijos pareigūnai gavo naudingos informacijos apie problemas seniūnijose, pagerėjo policijos ir visuomenės bendradarbiavimas - glaudžių kontaktų dėka operatyviau buvo galima sureaguoti į iškilusias problemas. Padaugėjo gyventojų pranešimų apie vykdomus teisės pažeidimus, apie įtartinus asmenis. Gyventojų aktyvumas prisidėjo prie saugesnės aplinkos kūrimo.

3.12. Kita svarbi, su projektu susijusi, informacija.

Projekto veikla buvo viešinama projekto specialiuose leidiniuose (kalendorius, lankstinukas, skrajutė), visuomenės informavimo priemonėse: „Kėdainių garsas“, „Rinkos aikštė“, „Mugė“, „Kėdainių krašto televizija“, „Rygveda“, internetiniame puslapyje: <http://www.policija.lt/kedainiurpk/>, <http://www.kedainietis.lt>, <http://www.knypava.lt>. Kita informacija buvo talpinama informaciniuose stenduose.

4. Projekto atitiktis kriterijams, kurie nustatyti Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų) konkurso nuostatų 24 punkte.

4.1. Didesnis žmonių aktyvumas padėjo kurti saugesnę aplinką. Atsirado glaudesnis policijos ir gyventojų bendradarbiavimas sprendžiant bendruomenėse iškilusias problemas. Stiprinamas abipusis ryšys tarp gyventojų ir tų institucijų, kurios rūpinasi jų saugumu, didėja saugumo jausmas, įgyjama žinių, kaip elgtis pavojingose situacijose.

4.2. Programa gali būti geru pavyzdžiu kitiems nusikaltimų ir teisės pažeidimų prevencijos subjektams. Programos naudingumas nekelia abejonių. Programa yra tęstinė, ilgalaikė, numatytos priemonės yra nuoseklios ir kryptingos. Programą galima kartoti bei vykdyti kitiems subjektams. Akivaizdus projekto rezultatų teigiamas poveikis (aprašyta 3.11 p.).

4.3. Policijos veikla ir jos efektyvumas sunkiai išivaizduojama be glaudaus bendravimo ir bendradarbiavimo su gyventojais, nuolatinio keitimosi informacija ir nuomonėmis.

Policija visa savo veikla privalo įgyvendinti siekį tapti atvira organizacija, bendradarbiaujančia su visomis visuomenės socialinėmis grupėmis, institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir bendruomene, teikiančia kokybiškas paslaugas visuomenei, jai tarnaujančia ir nuoširdžiai besirūpinančia žmonių saugumu, dirbančia žmonėms. Tokia yra ne tik Kėdainių rajono programos „Saugios aplinkos kūrimas ir bendruomenės teisėtvara“, bet ir šalies bendradarbiavimo su visuomene koncepcija.

4.4. Saugios aplinkos užtikrinimo programos daugelyje užsienio valstybių veikia jau kelis dešimtmečius, turi galias tradicijas. Saugios kaimynystės iniciatyvos brandinamos ne vieni metai ir mūsų šalyje. Geromis idėjomis pasidalinti gali ne vienas šalies miestas ar rajonas. Bendrieji saugios aplinkos kūrimo principai išlieka panašūs, belieka pritaikyti konkrečiai bendruomenei.

Viršinininkas

Dainius Dobilas

Danutė Mykolaitienė, tel. 68 326, elektroninis paštas danute.mykolaitiene@policija.lt